

Polemika z nierzetelnym artykułem Pana Arkadiusza Maciejowskiego, Pani Agnieszki Maj i Pana Macieja Makowskiego na temat wymiany pieców

Dziennik Polski, 14 maja 2015 r. pt. „Miasto ma dawać przykład, a samo nie spieszy się z wymianą pieców”

Zdumienie i niedowierzanie. Te dwa słowa najlepiej oddać mogą odczucia związane z lekturą tekstu Arkadiusza Maciejowskiego, Agnieszki Maj i Macieja Makowskiego z „Dziennika Polskiego”, w którym podejmują oni temat wymiany pieców węglowych.

Artykuł pt. „***Miasto ma dawać przykład, a samo nie spieszy się z wymianą pieców***” uchybia zasadom prawa prasowego, bowiem został sporządzony z naruszeniem staranności i rzetelności dziennikarskiej, być może pisany pod gotową tezę. Niepodważalnym faktem jest, iż prasa jest zobowiązana do prawdziwego przedstawiania omawianych zjawisk, a każdy dziennikarz winien pamiętać o tej zasadzie, która wyznacza kanon rzetelnego i obiektywnego dziennikarstwa. Obowiązek ten nabiera szczególnego znaczenia w przypadku opisywania problemów społecznych. Czytając artykuł autorstwa wymienionych powyżej redaktorów z przykrością wypada stwierdzić, że zacytowana zasada stała się nic nie znaczącym komunałem. Smutny jest także fakt, iż tego typu nierzetelność znalazła swój finał na łamach takiej gazety, jak „Dziennik Polski”.

Przykładem twórczej inwencji i braku obiektywizmu autorów tekstu jest już tytuł samego artykułu, jak i stwierdzenia o rzekomej „opornej” wymianie pieców w budynkach gminnych. Stwierdzenia te oparte są wyłącznie na własnych ocenach autorów artykułu, w konsekwencji wprowadzają czytelników w błąd i mają na celu wzbudzanie sensacji.

W tym miejscu dla pełnego obrazu należy całą sprawę nakreślić. Jest ona bowiem zbyt istotna, by móc ją bagatelizować.

W związku z przyjęciem uchwały Nr XLIV/703/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie określenia rodzajów paliw dopuszczonych do stosowania na obszarze Gminy Miejskiej Kraków (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 14 grudnia 2013 r. poz. 7564), która z dniem 1 września 2018 r. w praktyce wprowadza zakaz stosowania paliw stałych (węgla, drewna) na terenie Gminy Miejskiej Kraków do celów grzewczych oraz podgrzania ciepłej wody, a także z uwagi na potrzebę ograniczenia ilości szkodliwych pyłów emitowanych do środowiska oraz zwiększenia komfortu użytkowego lokali komunalnych, **wszelkie działania Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie są podporządkowane jak najszybszej likwidacji (nie później niż do dnia 1 września 2018 r.) pieców opalanych paliwem stałym w zarządzanym zasobie budynków komunalnych.**

Według stanu na dzień 31 stycznia 2015 r. na terenie Krakowa w zarządzie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie pozostają 93 budynki stanowiące w całości własność Gminy Miejskiej Kraków, w których znajdują się czynne piece lub kotłownie opalane paliwem stałym i w których zaplanowano prace polegające na przeprowadzeniu likwidacji źródeł niskiej emisji. We wskazanych 93 budynkach znajduje się ok. 370 czynnych pieców opalanych paliwem stałym oraz 5 kotłów.

Budynki komunalne pozostające w zasobach Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie stanowią niewielki udział (ok 2%) w ogólnej liczbie nieruchomości położonych granicach administracyjnych miasta, w których znajdują się źródła niskiej emisji.

Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie planuje likwidację wszystkich źródeł niskiej emisji w położonych na terenie Krakowa budynkach stanowiących własność Gminy Miejskiej

Kraków pozostających w zarządzie tut. jednostki, w możliwie najszybszym terminie ale nie później niż do dnia 1 września 2018 r. W celu koordynacji działań w przedmiotowym zakresie został przygotowany „Harmonogram likwidacji źródeł niskiej emisji w budynkach stanowiących własność Gminy Miejskiej Kraków, zarządzanych przez Zarząd Budynków Komunalnych na lata 2013-2018”, który wskazuje zarówno na sposób, jak i datę planowanej likwidacji źródeł niskiej emisji w poszczególnych budynkach.

W latach 2011 – 2012 jednostka prowadziła działania związane z przygotowaniem inwestycji dotyczących likwidacji pieców opalanych paliwem stałym.

W roku 2013 łącznie **zlikwidowano 151 sztuk pieców** opalanych paliwem stałym, w tym 105 sztuk pieców znajdujących się w 8 budynkach w całości podłączonych do miejskiej sieci ciepłej oraz 46 sztuk pieców w pojedynczych lokalach mieszkalnych poprzez zamianę na ogrzewanie elektryczne.

W 2014 r., w ramach ww. zadania **zlikwidowano 106 sztuk pieców oraz jedną kotłownię** lokalną, z tego 35 pieców oraz kotłownia lokalna zostało zlikwidowane w związku z podłączeniem całych budynków do miejskiej sieci ciepłej, 15 sztuk pieców zostało zastąpione ogrzewaniem gazowym, natomiast 56 pieców wymieniono na ogrzewanie elektryczne. Ponadto w 2014 r. roku została wykonywana niezbędna dokumentacja techniczna i projektowa, która pozwoli na zwiększenie zakresu realizacji prac w zakresie likwidacji źródeł niskiej emisji w kolejnych latach.

W 2015 r. Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie planuje przeprowadzenie likwidacji **minimum 130 źródeł niskiej emisji** w zarządzanym zasobie, w tym podłączenie do miejskiej sieci ciepłej w całości 9 budynków komunalnych (85 pieców).

Szacuje się, że wymiana pieców w budynkach komunalnych pozostających w zarządzie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie zakończy się w 2017 r., niemniej jednak mając na uwadze stałą fluktuację zarządzanego zasobu, jako datę graniczną przyjmuje się 1 września 2018 r.

W procesie realizacji likwidacji źródeł niskiej emisji w zarządzanym zasobie komunalnym, Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie kieruje się potrzebą jak najszybszej likwidacji palenisk węglowych, biorąc jednak pod uwagę aspekt ekologiczny, techniczny i ekonomiczny. Z uwagi na powyższe tut. jednostka w pierwszej kolejności dąży do podłączenia zarządzanych nieruchomości do miejskiej sieci ciepłej, co jest nie tylko najbardziej ekologicznym sposobem ogrzewania ale również najtańszym w eksploatacji dla mieszkańców. Zmiana ogrzewania na to źródło ciepła poprzedzona jest procesem inwestycyjnym i wymaga nie tylko rozbudowy sieci ciepłej w danym rejonie miasta, ale również przygotowania projektu budowlanego budowy instalacji c.o. oraz uzyskania stosownego pozwolenia na budowę. Jednak w końcowym rozrachunku zarówno ze względów ekologicznych, jak i ekonomicznych (koszty ogrzewania ponoszone przez lokatorów), uzasadnione jest podłączanie budynków do miejskiej sieci ciepłej, nawet jeżeli oznacza to dłuższy o rok lub dwa, w porównaniu z zastosowaniem ogrzewania elektrycznego lub gazowego, termin likwidacji palenisk węglowych.

W opinii tut. jednostki, celem przeprowadzenia rzetelnej oceny działań podejmowanych przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie w zakresie likwidacji źródeł niskiej emisji, powyższe okoliczności powinny być wzięte pod uwagę przez autorów tekstu.

Ponadto w ocenie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie sposób przedstawienia informacji na temat ilości pieców węglowych w budynkach komunalnych pozostających w zarządzie tut. jednostki był nieobiektywny i noszący znamiona manipulacji. Jeżeli piece w budynkach komunalnych stanowią jedynie 3 % ogólnej dotychczas zinwentaryzowanej liczby palenisk, to całkowicie nielogicznym oraz nieuprawnionym jest używanie

sformułowań mających sprawić wrażenie jakoby była to liczba znacząca i duża w skali miasta.

Kolejnym przykładem braku obiektywizmu w formułowanych w artykule tezach, jest fakt, iż liczbę planowanych do likwidacji w 2015 r. pieców porównuje się do 2013 r. i na tej podstawie wyciąga się nieuprawnione wnioski o rzekomo „opornej” wymianie pieców w zasobie komunalnym, natomiast całkowicie pomija się fakt, iż planowana do likwidacji w 2015 r. ilość pieców jest prawie o 30 % wyższa niż w roku poprzednim. Dowodzi to swobodnego operowania danymi przez autorów tekstu w celu potwierdzenia z góry przyjętej tezy, co nosi znamiona manipulacji. Formułowanie przez autorów tekstu ww. wniosków jest całkowicie nieuprawnione i nie znajduje odzwierciedlenia w przywołanych danych.

W tym stanie rzeczy, uznając prawo czytelnika do kompleksowej, rzetelnej, a przede wszystkim prawdziwej informacji, za zasadne uznano wyjaśnienie kwestii związanych z likwidacją źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym Gminy Miejskiej Kraków, o które nie pokusili się autorzy artykułu.

W tym kontekście warto również zwrócić uwagę na judykaturę, która w zakresie rzetelności dziennikarskiej wypowiadała się niejednokrotnie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest już pogląd, że „szczególna staranność i rzetelność dziennikarza, nawet w sytuacji zacytowania źródła takiej informacji – **powinna obligować go do sprawdzenia jej za pomocą innych dostępnych źródeł oraz umożliwienia osobie zainteresowanej ustosunkowania się do uzyskanych informacji**, tak aby dochować zasadzie bezstronnego i obiektywnego przedstawienia wszystkich okoliczności”

(wyr. SN z dnia 28 września 2000 r., sygn. akt V KKN 171/98, OSN 2001, nr 3-4, poz. 31; post. SN z dnia 17 października 2001 r., IV KKN 165/97, OSN 2002, nr 3-4, poz. 28; post. SN z dnia 17 października 2002 r., IV KKN 634/99, OSN 2003, nr 3-4, poz. 33; uzasadnienie uchw. Składu 7 sędziów SN z dnia 18 lutego 2005 r., III CZP 53/04, OSN 2005, nr 7-8, poz. 114).

„Obowiązek zachowania przez dziennikarza szczególnej staranności przy zbieraniu i wykorzystaniu materiałów oznacza kwalifikowaną staranność i rzetelność, a przez zachowanie szczególnej staranności rozumie się **konieczność sprawdzania zgodności z prawdą uzyskanych wiadomości, co zdaje się mieścić w zwykłych obowiązkach dziennikarskich**”

(wyrok SN z dnia 27 kwietnia 2004 r., II CK204/03). „Na etapie wykorzystania materiałów prasowych istotne jest przede wszystkim wszechstronne, a nie selektywne przekazanie informacji, przedstawienie wszystkich okoliczności i nie działanie „pod z góry założoną tezę” (wyrok SA w Poznaniu z dnia 30 kwietnia 2008 r., I Aca 245/08).

Powyzsze orzeczenia potwierdzają także jednolite poglądy przedstawicieli prawa prasowego, którzy podkreślają, że „wypracowane w praktyce dziennikarskiej zasady nakazują w **imie staranności zbierania i wykorzystywania materiałów prasowych zweryfikowanie ich treści u osób, których dotyczą, oraz w co najmniej jeszcze jednym dodatkowym źródle. Na dziennikarzu ciąży też obowiązek zachowania obiektywizmu w publikacjach.** Dziennikarz nie powinien dopuścić do tego, by obraz wydarzeń został przekazany do społecznego obiegu przez zainteresowane strony, w szczególności gdy pozostają one w konflikcie. W konsekwencji bowiem rzetelna informacja zostałaby zastąpiona propagandą” (E. Ferenc-Szydelko, *Prawo prasowe. Komentarz, Oficyna, 2010, wyd. III*).